

جهان‌نما

تاثیر ویروس کرونا بر اقتصاد ژاپن

رکود به سبک ملی!

اگر همه‌گیری کرونا اتفاق نیفتاده بود، این روزها به جای سخن گفتن از مرگ‌ومیر و بیکاری، باید از المپیک توکیو و زیبایی‌های آن سخن می‌گفتیم. ژاپن خیلی زود توانست بر گسترش این ویروس فائق آید و به یکی از مدل‌های موفق در مهار کرونا در جهان لقب گیرد. سامورایی‌ها در موج نخست کرونا موفق عمل کردند و پیش‌بینی می‌شود در مهار موج دوم نیز بتوانند در دست عمل کنند؛ اما این مهار در زمینه اقتصاد چندان موفق نبود.

ضرر ملی

بنا به گفته تحلیلگران اقتصادی، تولید ناخالص داخلی ژاپن در سه ماهه سوم سال جاری میلادی حدود ۲۰ درصد کاهش داشته است. این نکته زمانی بیشتر رخ می‌نماید که بدانیم ژاپن پس از آمریکا و چین با ۵ هزار میلیارد دلار تولید ناخالص داخلی، سومین اقتصاد برتر دنیاست. اصلی‌ترین دلیل این امر، کاهش مصارف داخلی در خود این کشور است. مردم قانونمند ژاپن در ایام قرنطینه از هر گونه رفت‌وآمد پرهیز می‌کردند و به همین دلیل افت فروش دامان صنعت و اقتصاد کشور را گرفت. شرکت خودروسازی «تسنا» به عنوان یکی از غول‌های تولیدکننده خودرو در جهان با مشکلات مالی بسیاری روبه‌رو شده و کارشناسان از احتمال ضرر هنگفت این شرکت در سال مالی جاری سخن می‌گویند. مقامات مالی نپسان اعلام کرده‌اند که زبان دوره سه ماهه دوم ۲۰۲۰ به تنهایی ۲,۷ میلیارد دلار است که احتمالاً تا پایان سال و مشخص شدن زبان خالص، بالغ بر ۶,۴ میلیارد دلار خواهد شد. بخشی از این ضرر ناشی از افت فروش داخلی و بخش عمده آن حاصل کاهش مسافرت‌های تابستانی در جهان و بیکار شدن شرکت‌های لیزینگ در اروپا و آمریکای شمالی بود.

رکود

افت اقتصادی در کشور آفتاب تابان تنها منحصراً به صنایع نبود و شاخص بورس توکیو هم در ایام کرونا رو به افول گذاشته است. تحلیلگران بازار معتقدند انتشار گزارش‌ها و پیش‌بینی‌های ناامیدکننده شرکت‌های داخلی ژاپنی سبب سردگمی سرمایه‌گذاران شده و آنها نیز برای جلوگیری از ریسک، اقدام به فروش سهام خود کردند. تحلیلگران می‌گویند بعید است بورس توکیو در سه ماهه سوم سال به هوش خیره‌کننده‌ای دست یابد. شرکت شوکو (Tokyo Shoko Research) دومین شرکت تحقیقاتی اعتباری بزرگ در ژاپن در یک نظرسنجی بزرگ اعلام کرد که در صورت ادامه گسترش ویروس کرونا در این کشور، بزودی صدها کسب‌وکار کوچک ورشکست خواهند شد. بسیاری از کاسبان خرد در این نظرسنجی اعلام کرده‌اند که تنها تا انتهای سال ۲۰۲۰ توان اداره سرمایه خود را خواهند داشت و پس از آن باید رسماً اعلام ورشکستگی کنند. به گفته این شرکت تحقیقاتی، افزایش قرنطینه‌ها (به هر صورت) کسب‌وکارهای خرد و حتی میانه را از میان خواهد برد. تا به حال و به صورت رسمی، ۴۰۰ شرکت ژاپنی اعلام ورشکستگی کرده‌اند. ۵۴ مورد از ورشکستگی‌ها مربوط به رستوران‌ها، ۴۸ مورد مربوط به هتل‌ها و ۲۵ مورد نیز مربوط به صنایع تولید پوشاک بوده است. توکیو به عنوان پایتخت ژاپن با ۹۵ مورد ورشکستگی در رتبه اول قرار دارد و به دنبال آن اوزاکا و هوکایدو به ترتیب با ۴۱ و ۲۳ مورد در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

این روزها که همه کشورها در حال سقوط اقتصادی هستند، ازدها رشد اقتصادی را تجربه می‌کند

ویروس ضدکارگر!

نگاهی به رشد منفی اقتصاد جهان در ایام کرونا

علی پاکیان

روزنامه‌نگار

گزارش

وقتی مردم چین در شروع کرونا در قرنطینه بودند، کمتر کسی می‌توانست پیش‌بینی کند که وضعیت اقتصادی و اجتماعی دنیا بدین سان شود. قطعاً رکود بزرگ تاریخی سال ۲۰۲۰ تا دهه‌ها در یادها خواهد ماند و مرجع بسیاری از تحلیل‌ها خواهد شد. اینکه تراز اقتصاد کل جهان (البته به جز چین که آغازکننده بحران بود) منفی شود و بیشترین آمار بیکاری تاریخ رقم بخورد، در مخیله کمتر کسی می‌گنجید. روزنامه انگلیسی دیلی میل یک ماه قبل خسارت کرونا را ۳۱ هزار و ۸۰۰ میلیون دلار ارزیابی کرد که البته با سیر صعودی نمودار آن، قطعاً اکنون رقم بسیار بالاتر از این رفته است؛ نزدیک به ۱۷۰ میلیون بیکار که بیشتر آنها در بخش خدمات، گردشگری و حمل‌ونقل بودند. گویی ویروس کرونا نه جسم ماکه کل زندگی ما را هدف گرفته است. در یک نمونه جالب، تحقیقات نشان می‌دهد که اقتصاد انگلیس، شدیدترین رکود را در ۳۰۰ سال اخیر از سال ۱۷۰۹ تاکنون تجربه می‌کند. به این مفهوم، تمام تاریخ انقلاب صنعتی و استعمار این کشور در سایر نقاط جهان توسط ویروس کرونا به باد تمسخر گرفته شده است. در آمریکا، آمار بیکاری حتی از دوران رکود تاریخی دهه ۱۹۳۰ هم بیشتر شده است. میزان خسارات در کشورهای در حال توسعه و فقیر البته بسیار بزرگ‌تر و اسفبارتر است. واقعیت آن است که بازبایی شرایط پیش از کرونا تا مدت‌ها امکان‌پذیر نخواهد بود و نیازمند یک همیاری جهانی است. در این شماره تلاش کرده‌ایم تا بخشی از آسیب‌های کرونا به اقتصاد جهانی را بررسی کنیم. البته نباید از یاد برد که ویروس تاجدار اگر برای بسیاری از صنایع و مشاغل ضرر داشت، برای شغل‌های زیادی هم منفعت عظیمی در پی داشت؛ مشاغلی چون کسب‌وکارهای آنلاین و یا صنایع تولید مواد شوینده و بهداشتی در این آشفته‌بازار رونقی صدچندان یافتند و از این بابت این مشاغل باید سیاست‌گزار خفاش‌های شرق دور باشند.

چرا ثروتمندان باید نگران فقرا باشند؟

مروری بر تاثیرات همه‌گیری کرونا در کشورهای در حال توسعه

تحلیل

آنچه در بیشتر گزارش‌های اقتصادی در رابطه با بحران‌های مالی ناشی از کرونا در نظر گرفته می‌شود، اقتصاد کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی و بیشتر اعضای گروه ۲۰ است. در این میان آنچه مغفول مانده وضعیت بحرانی کشورهای است که قبل از همه‌گیری کرونا هم وضعیت اقتصادی با ثباتی نداشتند و مزید بر علت شدن کرونا می‌تواند در آن کشورها به فاجعه منتهی شود.

در گزارش صندوق بین‌المللی پول درباره شرایط این کشورها آمده است: «بحران برخاسته از شیوع ویروس کرونا می‌تواند یک یادو سال از رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته و صنعتی بکاهد، اما همین بحران می‌تواند منجر به آسیبی ۱۰ ساله در کشورهای در حال رشد شود.» کریستالینا جورجیوا، رئیس صندوق بین‌المللی پول گفته است که از زمان تاسیس این صندوق در سال ۱۹۴۵ تاکنون، سابقه نداشته که این تعداد از کشورها درخواست کمک کنند: «این میزان درخواست کمک مالی از صندوق بین‌المللی پول چالشی بزرگ است که می‌تواند برای این نهاد مالی دشواری‌های بسیاری به همراه داشته

باشد.»

نکته جالب در این میان، استثنایی بودن این بحران مالی در زمینه فرار سرمایه است. به این معنا که در صورت وقوع بحران در کشورهای کمتر توسعه‌یافته، سرمایه‌داران ثروت خود را به یک کشور امن انتقال می‌دادند، اما در اوضاع فعلی، جای امنی وجود ندارد و سرمایه‌داران باید خود را با شرایط موجود در هر کشور وفق دهند.

در حال توسعه

در میان کشورهای اروپایی، روسیه بیشترین آسیب را از بحران‌های اقتصادی کرونا دیده است. پس از این کشور می‌توان به مونته‌نگرو، بوسنی و هرزگوین، ارمنستان، ترکیه و کرواسی اشاره کرد. ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی کرواسی وابسته به صنعت گردشگری است و در نبود گردشگر نمی‌توان تصور کرد که وضعیت اقتصادی این کشور ۴ میلیون نفری به کجا خواهد انجامید. چنین امری در رابطه با مونته‌نگرو با نقش ۲۰ درصدی صنعت گردشگری در تولید ناخالص داخلی و ترکیه با ۱۲ درصد نیز به همین گونه است. در سطح جهانی نیز ما با تصویر مشابهی

دید وضع دیگر کشورهای فقیر دو منطقه آمریکای لاتین و آفریقا به چه صورت است. اقتصاددانان صندوق بین‌المللی پول معتقدند خطر ورشکستگی همه‌جانبه بسیاری از این کشورها را تهدید می‌کند و حتی ما پس از عبور از بحران کرونا ممکن است با یک بحران همه‌جانبه انسانی در آن مناطق روبرو شویم.

فقیر و غنی

در آغاز همه‌گیری کرونا پیش‌بینی می‌شد که بیشترین ضربه از بحران اقتصادی ناشی از آن گریبان کشورهای در حال توسعه را بگیرد. اندیشکده «کپیتال اکونومیک» لندن، حتی قبل از شیوع کرونا و تاثیرات اقتصادی برخاسته از آن، از کاهش نرخ رشد اقتصادی در کشورهای در حال رشد سخن گفته بود. در گزارش این اندیشکده آمده بود: «دوران طلایی کشورهای در حال رشد به پایان می‌رسد. چین دیر یا زود باید خود را برای نرخ رشد دو درصدی در سال آماده کند.» به باور کارشناسان انگلیسی، این مشکل فقط شامل حال چین نیست بلکه گریبان دیگر کشورهای در حال توسعه را نیز خواهد گرفت. یعنی ویروس کرونا می‌تواند جلوی رشد خیره‌کننده این کشورها را گرفته و

بحران‌های ناشی از آن مانع رسیدن آنان به سطح نخست اقتصادی جهان خواهد شد. در این میان، بعضی کارشناسان هم معتقد به اقتصاد صدق‌های هستند. راگورام راجان، کارشناس اقتصادی صندوق بین‌المللی پول معتقد است کشورهای صنعتی باید از بخشی از طلب خود از کشورهای فقیر چشم‌پوشی کنند: «کشورهای صنعتی حتی اگر به فکر منافع خودشان باشند، اقتصاد دیگر کشورهای جهان ویران شود. هر چه آنجا اتفاق بیفتد، همانجایماند.» این یعنی یک استعمار نو و اینکه کشورهای بزرگ بدانند که نیروهای کار ارزان این کشورها باید زنده و توانا باشند تا به آنان خدمت کنند. به بیان دیگر، پیامد نارسایی‌های اقتصادی کشورهای فقیر و در حال رشد به کشورهای صنعتی نیز خواهد رسید. وی معتقد است، بیکاری گسترده در کشورهای فقیر به موج جدیدی از مهاجرت به کشوری ثروتمند دامن می‌زند. از این رو، کشورهای صنعتی نمی‌توانند اوضاع نابسامان کشورهای فقیر را نادیده بگیرند. در غیر این صورت باید پذیرای کاروان افراد جویای کار و سیل قایق‌های حامل آوارگان و مهاجران شوند.

که برخلاف پیش‌بینی دو ماه قبل این صندوق، رشد اقتصاد جهانی در سال آینده میلادی به جای ۵,۸ به ۵,۴ درصد خواهد رسید.

سال جاری میلادی به منفی ۴,۹ درصد می‌رسد؛ نرخی که در گزارش اردیبهشت این نهاد منفی سه درصد برآورد شده بود. همچنین این گزارش حاکی است

سال محسوب می‌شود؛ هنگامی که اقتصاد چین نسبت به مدت مشابه سال قبل ۶,۸ درصد کاهش یافت و اولین رکود اقتصادی چین در حدود نیم قرن گذشته روی داد.

بهبود وضعیت اقتصادی چین در شرایطی است که صندوق بین‌المللی پول با انتشار گزارش تازه خود از شرایط اقتصاد جهان اعلام کرد که رکود جهانی ناشی از شیوع ویروس کرونا عمیق‌تر از پیش‌بینی‌های گذشته است و بهبود شرایط اقتصادی جهان با سرعت کمتری نسبت به ارزیابی دو ماه قبل این نهاد مالی رخ خواهد داد. بر پایه این گزارش که اوایل تیر منتشر شد، رشد اقتصادی جهان در

اقتصاد رو به رشد چین در ایام کرونا

گزارش

چین به عنوان بزرگترین صادرکننده جهان توانست ویروس کرونا را هم به تمام جهان صادر کند. حاصل این فرایند رکود اقتصادی همه‌گیر جهانی بود؛ رویه‌ای که گویا تا پایان سال ۲۰۲۰ هم ادامه خواهد یافت. زمانی که خود چین درگیر همه‌گیری کرونا بود، رشد اقتصادی این کشور رو به کاهش گذاشت، اما این روزها که همه کشورها در حال سقوط اقتصادی هستند، ازدها رشد اقتصادی را تجربه می‌کند. در سه ماهه نخست سال جاری میلادی، زمانی که شیوع گسترده کرونا بازارهای داخلی چین را تحت‌الشعاع قرار داد، دولت